

מ"ת 525/05/16 - מדינת ישראל נגד אסעד סואעד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 525-05-16 מדינת ישראל נ' סואעד(עצור בפיקוח)
תיק חיצוני: 160948/2016

בפני כבוד השופט ארז יקואל
מבקשת מדינת ישראל
נגד
משיב אסעד סואעד (עצור בפיקוח)

החלטה

עסקינן בבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו של המשיב, באופן שבו יותר לו לצאת לעבודה בפיקוח מי ממפקחיו.

רקע

1. ביום 1.5.16, הוגש כתב אישום כנגד המשיב, המייחס לו עבירות של הצתה, לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; פגיעה בפרטיות, לפי סעיף 5 ו-2(1) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 והטרדה באמצעות מתקן בזק, לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982.
2. על פי העובדות המפורטות בכתב האישום, ביום 14.4.16, בסמוך לחצות, שהה המשיב בבר, שם הבחין במתלוננת - עמה ניהל קשר רומנטי, כשהיא באה במגע עם גבר אחר. בהמשך הערב, לאחר שהמתלוננת עזבה את הבר, המשיב עקב אחריה לבית חברתה וכן למלון אליו הלכה עם חבריה. לאחר מכן, הלך המשיב לביתה של המתלוננת בפתח תקווה והצית שולחן פלסטיק מתחת למדרגות הבית. בהמשך, הלך המשיב לבית סמוך באותו הרחוב והצית פח זבל ביתי בצמוד לגדר הבית. בהמשך, בין חצות הלילה ועד חמש בבוקר, התקשר המשיב למתלוננת כ-30 פעמים, שלח לה מספר תמונות באמצעות תוכנת הוואטסאפ וכן הודעות קוליות.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, עתרה המבקשת למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו. המשיב הופנה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מעצר. המשיב לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה וכפועל יוצא מכך, על קיומה של עילת מעצר בדמות מסוכנות.
4. ביום 31.7.16, לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן, הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, זאת במיקום מרוחק בצפון הארץ, הרחק ממקום מגורי המתלוננת שבפתח-תקווה ובתנאים מגבילים נוספים, הכוללים ערבויות כספיות ופיקוח אנושי בכל זמן נתון.

5. ביום 5.11.16, הודה המשיב בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים. המשיב הורשע ונשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן. ביום 24.11.16, הגיש המשיב את הבקשה מושא החלטה זו, בגדרה עתר למתן היתר יציאה לעבודה. מבלי לפתח ציפיות בלבו, המשיב הופנה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בנושא זה.

6. שירות המבחן אינו ממליץ על יציאתו של המשיב לעבודה. עיון בתסקיר מלמד כי המשיב לא יצר קשר עם המתלוננת בתקופת מעצרו. המתלוננת ציינה לפני שירות המבחן, כי אינה חוששת מיציאתו של המשיב לעבודה, כל עוד ישמור על מרחק ממנה ולא ייצור עמה קשר. שירות המבחן הוסיף וציין, כי התרשם שהמשיב מאופיין בצורך חזק בשליטה, בריכוז יתר בעצמו ובצרכיו, ללא ראייה והתחשבות בצרכי האחר. כן התרשם שירות המבחן מקיומו של יחס תלתי וקשוי "נפרדות" ביחסי המשיב והמתלוננת, בעוד שכיום שניהם אינם מעוניינים לחדש את הקשר ביניהם. שירות המבחן סבור כי במצבי מתח, עלול המשיב להגיב באופן בלתי מווסת ואף אלים. המשיב התקשה להתחבר לחומרת המעשים המיוחסים לו ולצורך בעריכת שינוי בדפוסי התנהלותו. עוד צוין, כי המשיב חווה את הקושי במעצר, כי ההליך המשפטי המתנהל כנגדו מהווה גורם מרתיע עבורו וכי לא הפר את תנאי מעצרו. שירות המבחן סבור כי מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, בצירוף המצוקה הכלכלית שאליה נקלע בעטיו, ההליך המשפטי המתנהל כנגדו והרחקתו מאזור מגורי המתלוננת, הפחיתו את רמת הסיכון הנשקפת ממנו כלפיה. לצד זאת, סבור שירות המבחן כי ללא כל תהליך טיפולי, תיוותר מסוכנותו של המשיב ברמה בינונית.

אשר לאביו של המשיב - מר מחמד סוואעד, אשר הוצע כמפקח מטעמו בשעות העבודה, שירות המבחן התרשם כי הלה הציג גישה מגוננת כלפי המשיב ולא הצליח להרחיב על אודות שינויים בהתנהלותו. מר סוואעד שלל כל ידיעה על צריכת האלכוהול של המשיב, או על מהות הקשר שניהל עם המתלוננת ומנתונים אלו, הסיק שירות המבחן כי מר סוואעד לא יהווה גורם סמכותי ומציב גבולות עבור המשיב.

טענות הצדדים

7. המשיב סבור כי יש להתיר לו לצאת לעבודה על אף המלצתו השלילית של שירות המבחן. נטען כי אין לקבל את המלצת שירות המבחן והסנגור סבור כי כפי שבית המשפט סטה מהמלצות שירות המבחן בהחלטותיו הקודמות, כך יש לנהוג גם עתה. הסנגור סבור כך, לאור העובדה כי למרות המלצותיו השליליות של שירות המבחן, הוכיח המשיב כי הוא עומד בתנאי מעצרו ונמנע מלהפר אותם. הוא הדבר אשר למפקח אשר נשלל על ידי שירות המבחן, שכן אותו מפקח אושר על ידי בית המשפט בהחלטתו מיום 31.7.16 ומאז הוכח כי הוא אכן ראוי לשמש כמפקח עבור המשיב. הודגש כי המשיב נעדר עבר פלילי ומזה כארבעה חודשים שהוא מצוי במעצר בפיקוח אלקטרוני, מבלי שנרשמה לחובתו הפרה כלשהי של תנאי מעצרו. עוד צוין, כי במשך תקופת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, הוא לא יצר קשר עם המתלוננת ומתסקיר שירות המבחן, עולה כי היא חשה בטוחה ובלתי מאוימת מהמשיב. בנסיבות אלו, סבור המשיב כי יש לייחס לו את מידת האמון המתבקשת, לצורך מתן היתר יציאה לעבודה. הסנגור הוסיף והדגיש, כי המשיב נשוי, הוא המפרנס היחיד למשפחתו וככל שלא יותר לו לצאת לעבודה, עלולים להיגרם לו ולמשפחתו נזקים כלכליים משמעותיים. עוד צוין, כי מקום העבודה מושא הבקשה, בדמות מוסך רכב אשר ברחוב ההסתדרות 154 חיפה, ממוקם אף הוא במיקום מרוחק ממגוריה של המתלוננת ובהינתן כי המשיב יהיה מפוקח בכל שעות עבודתו, ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו ולהיעתר לבקשתו. הסנגור הוסיף והדגיש, כי יציאה לעבודה הנה ערך עליון ובנסיבות המקרה הנדון, אין מניעה שלא להיעתר לבקשה.

הסנגור תמך טענותיו באסמכתאות.

8. למולו, טענה המבקשת כי אין מקום להיעתר לבקשה. מודגש כי לנוכח הודיית המשיב בעבירות המיוחסות לו, חזקת החפות אינה עומדת לו עוד. המבקשת הוסיפה וטענה, כי המשיב לא שולב בתכנית טיפולית כלשהי ולא חל כל שינוי באופן התייחסותו לעבירות המיוחסות לו, לבד מהודייתו בכתב האישום המתוקן, כנזכר. המבקשת סבורה כי אין להתיר יציאה לעבודה של עצור בפיקוח אלקטרוני, אלא במקרים חריגים אשר המקרה הנדון אינו נמנה עליהם. במיוחד כך, שעה שהמשיב הודה בעבירות המיוחסות לו ולא שולב בטיפול, באופן המלמד כי לא חל כל שינוי במסוכנותו, שיש בו כדי להצדיק מתן היתר יציאה לעבודה.

דין והכרעה

9. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, באסמכתאות שהועברו לעיוני ובתסקירי שירות המבחן, שוכנעתי כי במקרה הנדון אין נימוקים כבדי משקל הנדרשים לשם סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן. בנסיבות כגון דא, אני סבור כי יש להעדיף את האינטרס הציבורי למוגנות מפני מעשים לכאוריים כגון אלו של המשיב, על פני האינטרס הפרטי של המשיב ולכן דחיתי את הבקשה.

10. אכן, בית המשפט עמד לא אחת על החשיבות הרבה שיש בהשתלבותם של נאשמים במעגל העבודה והתעסוקה, תוך הדגשה כי הבטלה פוגעת לא רק במצבם הכלכלי של הנאשמים ובני משפחתם, אלא גם בכבודם ובאפשרות שיקומם. אך זאת, כמובן, במקרים הראויים ובאיזון מול האינטרס הציבורי (ר' בש"פ 5106/16 אלמוג נ' מדינת ישראל (5.7.16); בש"פ 2857/06 ממן נ' מדינת ישראל (11.4.06); בש"פ 3611/10 רמאל נ' מדינת ישראל (17.5.10); בש"פ 1393/07 אלחנטי נ' מדינת ישראל (26.2.07); בש"פ 1565/07 אלוקיל נ' מדינת ישראל (27.2.08)).

11. שונים הם פני הדברים כאשר מדובר ביציאה לעבודה ממעצר בפיקוח אלקטרוני, שכן דינו של עצור בפיקוח אלקטרוני לעניין יציאה לחופשה או לשינוי בתנאי מעצרו, כעצור עד תום ההליכים, בשינויים המחויבים (ר' בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל (9.7.2015)). ככלל, אין לאפשר "חלונות" יציאה לעבודה לעצור בפיקוח אלקטרוני, שכן מדובר בפרק זמן ממושך, המנוגד למטרת הפיקוח ולמעמד המפוקח כעצור עד תום ההליכים.

על כך נקבע, כי:

"... טרם שתישקל אפשרות לצאת לעבודה, על העצור בתנאי איזוק אלקטרוני להראות כי המסוכנות הנשקפת ממנו פחתה כך שאין צורך באמצעי זה. רק אז, עם ההחלטה להסיר את האיזוק האלקטרוני ועל שחרור לחלופת מעצר, משתנה הסטטוס של המפוקח מ'עצור' ל'משוחרר בתנאים מגבילים', ויכול שתישקל במקרים המתאימים האפשרות לצאת לעבודה"
(ר' בש"פ 966/16 זידאן נ' מדינת ישראל (28.2.2016)).

עוד נקבע בהקשר זה, כי:

"...אכן קיימת האפשרות העקרונית לקבוע, במקרים החריגים המתאימים לכך, חלונות יציאה

עמוד 3

לשם עבודתו של בגיר...עם זאת, מובן כי אפשרות זו איננה הכלל, אלא שהיא תינתן במקרים יוצאי דופן שימצאו מתאימים לכך, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, שיבחן, בנוסף ליתר התנאים הנדרשים בחוק המעצרים טרם שיקבע חלון פיקוח לשם יציאה לעבודה המבוקשת, האם "אורכו" של "חלון היציאה" המבוקש איננו פוגע בתכלית המעצר בפיקוח אלקטרוני ושלוש הציבור, יתר על המידה, בהשוואה לגריעה בזכויותיו של העציר" (ר' בש"פ 2296/16 חג'ג' נ' מדינת ישראל (15.5.2016)).

12. בנסיבות המקרה הנדון, אורכו של החלון המבוקש, למשך עשר שעות עבודה ביום, חמישה ימים בשבוע, אינו הולם את תכלית המעצר בפיקוח אלקטרוני. עמד על כך כב' השו' זילברטל בבש"פ 6815/16 פלוני נ' מדינת ישראל (13.9.16), לאמור:

"... אין אנו עוסקים ב"חלון" אלא בהסרת "קיר" שלם, עד שהפיקוח האלקטרוני מאבד ממשמעותו".

13. התרשמתי כי מכלול הנסיבות בעניינו של המשיב, אינו מאפשר סטייה מהמלצת שירות המבחן, לפיה נלמד כי בשלב זה לא ניתן להורות על הסרת הפיקוח האלקטרוני ולהתיר לו לצאת לעבודה. הסרת הפיקוח האלקטרוני עם חלוף הזמן, קשורה בהתרשמותו של בית המשפט ממידת המסוכנות הנשקפת מהמשיב. בדיקת המסוכנות מחייבת בחינתם של שני היבטים - המעשה כשלעצמו והאם נסיבותיו מלמדות על מועדות הנאשם, או על אופי אלים, כדי כך שהנאשם עלול לחזור על מעשים דומים וכן העושה, האם לנוכח אופיו, אישיותו או תכונותיו, נשקפת ממנו סכנה לציבור (ר' בש"פ 6700/04 מדינת ישראל נ' גרה (19.7.04)).

14. בענייננו, אין מחלוקת ממשית אשר לחומרת העבירות המיוחסות למשיב. מנגד, לא התעלמתי מכך שמדובר באירוע חד פעמי וחריג על רקע נוף חייו של המשיב. למשיב אין עבר פלילי ובמשך ארבעת החודשים בהם הוא עצור בפיקוח אלקטרוני, לא נרשמו לחובתו הפרות כלשהן. עם זאת, עיון בתסקיר שירות המבחן, מלמד כי המסוכנות הנשקפת מהמשיב לא פחתה כדי כך והסיכוי להישנות מעשים דומים הוערך כבינוני. עדיין נשקף ממנו סיכון לא מבוטל לביצוע עבירות דומות. בנוסף, המשיב הודה בעבירות המיוחסות לו, אך לא השתלב בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן, על מנת שתתמתן מסוכנותו.

15. המלצת שירות המבחן ותוכן התסקיר בעניין המשיב, כמו גם יתרת נסיבות העניין, מובילים למסקנה כי אין מקום לאפשר לו לצאת לעבודה. ציינתי כי סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן טעונה נימוקים מיוחדים וכבדי משקל (ר' בש"פ 3201/10 מדינת ישראל נ' פלוני (6.5.2010) ובמקרה הנדון, לא הונח לפניי כל נימוק מיוחד שיש בו כדי להצדיק סטייה מהמלצת שירות המבחן המקצועי. בשלב זה, סבורני כי היעדרות לבקשת המשיב, תהווה קפיצת מדרגה שאין לה מקום, בהתחשב אף במעצרו בפיקוח אלקטרוני.

16. אין בידי לקבל את טענת הסנגור, לפיה יש לסטות מהמלצת שירות המבחן, כשם שבהחלטה קודמת אישר בית המשפט את המפקחים שהוצעו מטעם המשיב, תוך סטייה מהמלצת שירות המבחן בעניינם. אינני סבור כי התרשמותו הישירה של בית המשפט מהמפקחים המוצעים, שבעטייה סטה מהמלצת שירות המבחן בעניינם, כמוה כסטייה מהמלצת שירות המבחן בנושא המסוכנות הנשקפת מהמשיב, מאופיו, מעברו ומהדברים שמסר לקציני שירות המבחן. הגם שבית המשפט אינו מחויב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן, מקום בו נקבעו המלצות

שליליות בתסקיר המבחן יש ליתן משקל משמעותי להמלצות אלה (ר' בש"פ 7593/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.10.10)). עורכי התסקיר, הינם אנשי מקצוע מיומנים שלהם ממומחיות בבחינת התנהגותו של הנאשם המובא בפניהם, סביבתו, משפחתו והאינטראקציה ביניהם, ויש לתת לעמדתם משקל משמעותי (ר' בש"פ 6626/10 פלוני נ' מדינת ישראל (15.08.2010)).

17. בנסיבות המתוארות, שוכנעתי כי טרם בשלה העת להורות על הסרת הפיקוח האלקטרוני, באופן שיאפשר למשיב לצאת לעבודה ולאור המקובץ, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, 17 ינואר 2017, במעמד הצדדים.